

TÜRKİYE TÜRKÇESİ

土耳其语 (8)

编者：周正清 沈志兴

中国人民解放军外国语学院一系

2001.6

İÇİNDEKİLER 目录

课次	课文	页码
8	Ayrılmayacak arkadaşlar	1-24
9	Tahakkuk kiraathanesi	25-43
10	Ayağa dayak	44-58
11	Apartman	59-73
12	"İnce Memed" romanından bir parça	74-92
13	Ev ona yakıştı	93-113
14	Sanat ve zanaat	114-127
15	Son ders	128-146
16	"Mao ÇETUNG-bir devrimcinin otoblyografisi'sinden	147-166
17	Perili el	167-181
附	Sözler	1-19

SEKİZİNCİ DERS 第八课

Ayrılmayacak arkadaşlar

Sermet Bey, karısı Hülya'yı arkadaşı Nihat ile tanıştırdığı zaman, evleneli bir sene olmuştu. Nihat ile arkadaşlığı daha mektep sıralarında başlamıştı. Evlendikten sonra da birbirlerinden ayrılmayacaklarını senelerce evvel birbirlerine vaat etmişlerdi. Ayrıldıkları zaman deste deste mektuplar yazmışlar. Mektupların bütün mevzuu hep o bahsi teşkil ediyor: Evlenecekler, hayat arkadaşları çok güzel, müstesna kadınlar olacak; yuvaları çok mesut olacak, birbirlerinden ayrılmayacaklar, hatta bir evde oturacaklar...

Sermet Bey, Hülya ile tanıştığı, evlendiği zamanlar, Nihat Anadolu'nun uzak bir köşesinde askerliğinin son aylarını bitiriyordu. Harp devam ettiği müddetçe hep oralarda kalmıştır. Sermet ona evlendiğini yazdı, karısını uzun uzun tarif etti, güzelliğini methetti. Asker arkadaşı onun saadetine gıpta ediyor, beraber düşündükleri saadete arkadaşının daha çabuk erişmesini adeta kıskanıyordu.

Sermet ile Hülya'nın Bebek tepelerinde şahiden yuva gibi kurulmuş, yeşillikler içinde özenerek yerleştirilmiş mini mini bir evleri vardı. Hülya, bu evin şen, zarif, güzel bir ruhu idi.

Nihat İstanbul'a geldi. Askerlik senelerinde İstanbul'da bulunan annesini de kaybetmişti. Başka kimsesi yoktu. Vapurdan çıktığı gün Sermet onu doğruca evine götürdü. Karısıyla tanıştırdı. Henüz yorgun, zayıf olan Nihat, birkaç gün evde istirahate muhtaçtı. Sermet ona her sabah: "Nihat, Nihat" diyordu, "ev senin, yabancı değilsin. Hülya senin kardeşin,

hiç sıkılma, birlikte oturun, gezin, zayıfsın birkaç gün kendini toplaman lazım.”

Hülya, evlendikleri günden beri kocasından hep Nihat'ı dinlemişti. Onun Sermet'e gönderdiği yığınlarla mektuplarını okumuştı. Yazılarını çok beğenmişti. Nihat'ı görmeyi adeta merak etmişti.

Nihat, arkadaşının evinde gördüğü samimiyetten çok memnundu. Uzun harp ve sefalet senelerinde derinden derine özlediği sükun ve rahatı burada fazlasıyla buldu. Hülya ona kocasının gösterdiği samimiyetin derecesine göre ikram ediyor, askerden dönmüş bir arkadaşına lazım gelen istirahatı verebilmek için çalışıyor, ona İstanbul'daki yalnızlığını hissettirmemeye uğraşıyordu.

Nihat, Hülya'ya uzun harp senelerinin menakıbını (övünülecek vasıflarını), canlı ve kadretli asker ifadesiyle anlatıyordu... Hülya'nın vatan hikayelerini, vatan heyecanlarını çok seven bir ruhu vardı.

Bir akşam bahçede gezerlerken hafif bir yağmur serpmeye başladı. Küçük kameriyenin altına girdiler... Nihat yine memleket hikayesini anlatıyordu. Kameriyenin yaprakları altında hikayesine devam etti. Hülya onu meraklı, dalgın dinliyor, genç askerin heyecanı ona sirayet ediyordu. Birdenbire bu güzel, yüksek hisleri duyan askere içinden hürmetle gelen büyük bir heyecan duydu, yerinden fırladı. Nihat'ın ellerini tuttu, “Ne yüksek görüşleriniz var, Nihat Bey” dedi. Nihat, gururla tebessüm etti. “Çok tabii, bir asker başka türlü göremez Hülya Hanım” dedi.

Akşam Sermet geldiği vakit, Hülya içerde meşguldü. Nihat bu vakayı ona anlattı. “Hülya Hanım'ın genç, güzel, bütün meziyetlere malik bir

zevce olmaktan başka, daha yüksek duyguları da var. Öyle ulvi bir vatanperverlik ruhuna malik” dedi. “Evleneceğim vakit hayat arkadaşımı kendisinin intihap etmesini (seçmesini) rica edeceğim, vaki Hülya Hanım kadar kıymetli bir arkadaşla tesadüf edeceğimi ümit etmem ama...”

Sofrada Hülya, Nihat'ın hikayelerinden bahsett. “Nihat Bey her dakika methettiğin kadarmış, Sermet” dedi, “o, yalnız iyi, zeki, ince bir arkadaş değil, hiçbirimizin duymadığı hislere malik kıymetli bir asker... Dinlerken hemen asker olup Irak çöllere atılacağım geldi. Öyle yüksek heyecan duydum ki...”

Nihat'a döndü, “Ne güzel de anlatıyorsunuz Nihat Bey, sizde yalnız bir asker heyecanı değil, aynı zamanda çok hassas bir şair ruhu, bir hatip talakati var” dedi.

Bu gece Sermet'in başı ağrıyordu. Yemekten sonra fazla oturamadı. “Siz asker hikayelerinize devam ediniz çocuklar, ben yatacağım” dedi, odasına çıkıldı.

Hülya, Nihat'a “Anlatınız Nihat Bey” dedi, “sizi dinlemekten öyle zevk alıyorum ki...” Nihat bu gece çok güzel anlatıyor, cümleleri fasılalarla dalgın dalgın söylüyordu. Biraz sonra, “Hülya Hanım” dedi, “Sermet'in başı ağrıyordu, belki ziyadeleşmiştir, bir defa baksanız. İsterseniz yarın devam ederiz.

Hülya odaya girdi, yatağın köşesinde küçük bir elektrik ziyası vardı.

Ayaklarının ucuna basarak yürüdü, Sermet derin bir uyku uyuyordu.

Yatağına girerken başını Sermet'in saçlarına doğru eğdi. Uzaktan bir defa öpmek istedi, lakin birdenbire gözlerini açarak yüzüne dikkatli baktı.

Sermet'in bu uykusu ona çok gayri tabii göründü. Sermet hızlı hızlı soluyor, omuzları yukarı doğru hareket ediyor, kaşlarını yukarı aşağı kıvıltatıyor... yüzü de saı gibi... Korkunç bir hisle bir adım geri çekildi, bütün dikkatiyle onu tetkike başladı, Sermet hala gayri tabii uyku içinde... ne oluyor, başı çok mu ağrıyor, bir fenalık mı geçiriyor... elini tuttu, nabzını aradı, seslendi, "Sermet, Sermet"... cevap yok...

Korkusundan sarstı, sarstı. Hiç hareket yok. Hülya ne yapacağını şaşırды, Sermet'in bu derin uykusu ona esrarlı göründü. Yanaklarına bir iki küçük tokat vurdu, göz kapaklarını elleriyle açtı, Sermet'in gözleri korkunç bir şekilde bir tarafa kaymıştı.

---Sermet, uyansana nen var? diye heyecanla haykırmaya başladı.

Sermet gözlerini aralık etti. Kuvvetsiz yavaşça:

---Bağırma Hülya... dedi...

---Nen var Sermet, ne oluyorsun?

---Hiçbir şey yok!

---Niye böyle duruyorsun? Başın çok mu ağrıyor, biraz bir şey al!...

Sermet yine esrarlı ve yavaş:

---Sus Hülya! dedi, ne olacağım? Bir şey olamam artık! Elimini tut da yanıma otur.

---Sermet, sermet bir şey mi var?

---Bir şey yok Hülyacığım.

---Niye öyle tuhaf tuhaf söylüyorsunuz?

Hülya'nın yanaklarından yaşlar süzölmeye başladı.

Sermet eliyle Hülya'nın yanaklarını silerek, "Ağlama Hülya" dedi,

“ben de şimdi ağlayacağım. Beni büsbütün müteessir etme!”

---Niçin müteessir oluyorsun Sermet, nen var? Niye bana söylemiyorsun?

---Söylemekten bir fayda çıkmaz ki!

---Belki çıkar, ben senin arkadaşın değil miyim? Ben de belki bir şey düşünebilirim.

---Çaresi olmayan bir şey Hülyacığım. Zaman geçti, bir şey yapılamaz!

---Yarabbim, deli olacağım. Sermet senin benden gizli nasıl bir kederin olabilir? Senin yanında ben bu kadar hiç miyim?

---Bilemezsin Hülyacığım, öyle bir şey ki, sana söylenemez. Biraz sonra anlayacaksın... Yarım saat sonra...

Sermet ihtilaçlı (çırıptılı) hareketlerle sağa sola dönmeye başladı, yerinden fırladı, tekrar kendisini yatağa attı, başını elleriyle örterek hıçkırdı. Sonra, büsbütün hareketsiz uzandı. Kolları yanına düştü.

Hülya feryatla üstüne kapandı:

---Ne oluyor Sermet? Ne var, söylesene?

---Hülya?

---Söyle Sermet!

---Ölüyorum, intihar ettim.

Hülya acıklı bir çığlık kopardı.

---Ne, ne diyorsun Sermet, niçin?

Sermet bedbin, bitkin bir sesle:

---Söyleyemem Hülya, söyleyemem!

---Ne zaman yaptın bunu Sermet? Vakit geçti mi, bir çare bulalım.

---Bir saat oluyor. odaya geldiğim vakit.

---Sermet, bir doktor getirtelim, şimdi telefon edeyim?

Sermet sıkı sıkı Hülya'yı bileklerinden tuttu:

---Hayır Hülya, dedi. Mutlaka ölmem lazım. Oyun diye, korkutayım diye değil, ölmek için yaptım... Birkaç dakika kaldı. Yanımda otur. Hülya deli gibi yerinden fırladı:

---Ne yapıyorsun Sermet, sen deli misin? ne münasebetle öleceksin, durup dururken!..

Ve bir hamlede oda kapısını açtı, Nihat'ın odasına doğru koşmaya başladı. Sermet arkasından yetişti. Onu kollarından yakalayarak odaya getirdi. Yatağa fırlattı. Kapıyı kilitledi. "Sana çaresi yok, Hülya diyorum. Zaman geçti, hiçbir şeyin çaresi yoktur..."

Hülya şimdi mütevekkil (işi oluruna bırakan) bir sükunetle yastıkların üstünde ağlıyordu. Sermet de kendisini yorgun yorgun yatağa attı. Hülya'nın yanına boylu boyunca uzandı... Gözlerini kapadı, sustu. Beş dakika geçti. Hülya başını kaldırıp Sermet'e baktı. O gözleri kapalı, gittikçe solgunlaşıyordu. Hülya bu sükunetten istifade etmek istedi. Bu birdenbire gelen ısrarlı felaket, onu deli gibi etmişti. Sermet'in ölümünü görmeye tahammülü yoktu. Kati bir kararla pencereye koştu. İsyalı bir kuvvetle camları açtı. Pancurları iterken arkasından demir gibi kuvvetli iki kol onu yakaladı, kanepenin üzerine fırlattı... Hülya orada baygın bir halde bekledi:

---Sermet bana acımıyor musun?

Sermet'in bitkin seni sordu:

---Beni seviyor musun Hülya?

---Lüzumsuz şeyler sorma Sermet. Allahaşkına ya beni de beraber öldür, yahut bırak gidip haber vereyim, seni kurtaralım.

---Beni kurtarmak kabil değil, Hülyacığım.

---Niçin ölmek istedin? Bunu anlamıyorum ki. Bu kadar mesut yaşarken bizi sarsan bu felaketi anlamıyorum.

---Ne yapalım. Bir şeydir oldu, Hülya. sana da acıyorum... Çok müteessirsin (kederlisin) değil mi? Bu kadar sarsılacağımı zannetmiyordum!...

Sonra yine müthiş kıvrıntılarla kanepede iki kat oldu. Hülya deli gibi gözlerini açtı:

---Ölüyor musun Sermet!

Sermet acı acı inleyerek:

---Bilmem Hülya, ne oluyorum bilmem!

Hülya hıçkıra hıçkıra Sermet'in dizlerine kapandı!

---Sermet, beni de öldür. Ben nasıl yaşarım sensiz, beni de öldür!

Sermet'in gözleri bir sevinçle parladı. Hülya'nın ellerini öperek:

---Sahi mi söylüyorsun Hülya, bu fedakarlığı yapabiliyor musun?

---Başka ne yapabilirim, Sermet. Senden sonra nasıl yaşarım? Ben bu azaba nasıl katlanırım?

---Peki Hülya, ne fedakar kadınmışsın. Ne büyük kadınmışsın Hülyacığım. Oh! Artık öldüğüme hiç acımayacağım. Bu dakika bana kimsenin erişemeyeceği saadeti verdin, Hülya! Artık bir şey istemem.

Hiçbir şeyde gözüm kalmadı. Müsterih öleceğim... Elini Hülya'nın omuzlarına koydu. Sönük, yarı kapalı gözlerle hazin hazin baktı:

---Sen yaşa Hülyacığım, dedi. Belki bir gün kendine teselli verecek bir şey bulursun. Sana acıyorum. Sen yaşa!

Hülya isyan etti:

"Vallahi senden sonra ben de intihar ederim. Kabil değil yaşamam" dedi, "haydi, sen ne içtinse bana da ver..."

Sermet, başı önünde derin derin düşündü; sonra istemeyerek bir şey yapanlara mahsus tavırlarla ağır ağır, başı düşük, kolları yanında, küçük ecza dolabına doğru yürüdü. Elinde bir kadeh su ve gayri muntazam beyaz bir komprime ile döndü. Gözleri yerde onu su ile beraber Hülya'ya uzattı. Hülya beyaz zehiri bir yudumda içti. Başını arkaya dayadı. "Oh, şimdi rahat ettim" dedi.

Sermet hayretle onun yüzüne bakıyordu. Minnetle alından, saçlarından öptü ve sordu:

---Bu ölüm seni mesut ediyor mu, Hülya?

---Ölümün saadeti olmaz, Sermet. Yalnız seninle beraber öldüğüm için mesudum. Yaşayıp da ne yapacağım senden sonra.

Sermet kolunu uzattı:

---Haydi şimdi yatağına yat, Hülya!

Yan yana uzandılar... İkisi de yorulmuştu. Odada şimdi bir senelik saadet üzerine çökmüş, zalim, ısrarlı bir ölüm havası dolaşıyordu... Hülya'nın gözleri hasretli hasretli etrafında dolaştı. Bir senedir onlarla beraber gülen, şem pembe bir ayı, eski yerinde bu saadet hüccresine hala

eski tebessümlerini, selamlarını gönderiyor. Yıldızlar uzaklardan kıskanç gözlerini kırıştırmak hala bu odanın saadetini gözetiyorlar... Aynalar, bu güzel çifti yine beraber kucaklamak için hasretle bekliyorlar. Bu ölüm Hülya'ya diri diri mezara girmek gibi geliyordu. Bu kadar heyecanlarla geçen bir senenin nihayetinde onlara birdenbire:

---Öleceksiniz!... diyen sebep, kuvvet ne olabilirdi? Hayatlarında en ufak bir pürüz, en ufak bir düşünce, gaile (dert) yoktu. İşleri muntazamdı... Kendilerini herkes seviyordu. Öyle mesuttular ki yarabbim. Hülya'nın yorgun gözleri yavaş yavaş kapandı. Genç kadın kendisinden geçti... Odaya hazin bir sükut yayıldı.

Sermet ile Hülya, ısrarlı, vakitsiz bir ölüm son nefeslerini veriyorlardı.

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Bu derin ölüm sükutu içinden, ölüm kadar hazin bir ses belirdi:

---Hülya!

---Hülya!

Sermet yattığı yerden yavaşça başını çevirdi. Hülya'nın gözleri kapalı... Yüzü sapsarı...

Daha yüksek seslendi:

---Hülya, uyudun mu?

Hülya başıyla bir işaret yaptı. Dudakları bir şey söylemek için kıpırdandı, kapandı...

Sermet yerinden fırladı. Hülya'nın ellerini tuttu:

---Hülya, ne oluyorsun?

Onu kuvvetle omuzlarından sarstı. Gözkapaklarını açtı. Gözleri korkunç bir şekilde bir tarafa kaymıştı. Koştu, bir bardak su getirdi. Yüzüne serpti. Göğsüne bir şişe kolonya boşalttı. Bileklerini, şakaklarını ovdu. Yalvarmaya başladı:

---Hülyacığım, kendine gel! Bak ben buradayım. Sana şaka yaptım. Aç gözlerini ne olur!

Hülya'nın sapsarı yüzü gittikçe daha ziyade sararıyordu. Göğsünde hafif bir nefesten başka bir şey işitilmiyordu. Nabızı karmakarışık atıyordu.

Sermet kilidi açarak bir deli gibi kendisini odadan dışarıya attı, doğru Nihat'a koştu. Vurmadan kapısını açarak:

---Nihat koş, karım bayıldı, ölüyor, dedi.

Nihat şaşkın gibi yataktan fırladı. Ayağına ancak terliklerini giyerek pijamasıyla Hülya'nın yanına koştu. Bir taraftan ne oldu, ne var diye soruyor, diğer taraftan onu ayıltacak bir çok hareket yaptırıyor, esanslar koklatıyordu.

Epeyce uğraşıldıktan sonra, Hülya içli bir ağlama ile gözlerini açtı... "Sermet öldü mü?" diye çırpınmaya başladı. Nihat bundan birşey anlamamıştı. Sermet'in yüzüne baktı. Onun yüzünde acı bir tebessüm vardı. Nihat'a izahat vermeden Hülya'yı temin etmeye başladı:

---Vallahi şaka yaptım Hülya, içtiğimiz zehir değil karbonattı... Ellerimin arasında onu katılaştırdım... Ben de biliyorum münasebetsizlik oldu ama ne yapayım? Biraz şaka olsun diye, biraz da Hülya beni sahiden

istediğim kadar seviyor mu, diye yaptım.

Ellerini öperek, "Beni affet, Hülya" diyordu. Sonra Nihat'a dönerek ona meseleyi olduğu gibi anlattı. Hülya hala inanamıyor, "Sermet beni aldatma doğru söyle, seninki de zehir değil miydi" diye yalvarıyordu.

O yine yemin etti: "Ben zaten birşey içmedim" dedi, "Sen odaya girdiğin vakit şaka olsun diye öyle vaziyet aldım, sonra senin biraz fazla alakan hoşuma gitti, rolü uzattım, mesele bu kadar..."

Nihat onun omuzlarına vurdu:

---Aferin sana koca çocuk, bu telkinle karını öldürebilirdin, dedi.

Odasına döndüğü vakit, Nihat bu tuhaf oyunda biraz kendi mevcudiyetine ait bir şeyler sezer gibi oldu. Ertesi gün "Görülecek işlerim vardı" diyerek veda ederken Sermet arkasından sesleniyordu:

---Nihat geç kalma dön, gece görüşemedik, akşam otururuz, bir yere çıkarız.

Akşam üzeri bir adam Sermet ile Hülya'ya yazalı bir zarf getirdi. Hülya Nihat'ın yazısını tanıdı, zarfı açtı. Nihat İzmir'de bulunan amcasından bugün bir haber aldığını, kendisini oraya davet ettiğini, bir saat sonra hareket edecek olan vapurla gitmek istediğini yazıyor, kendilerine veda edemediği için affetmelerini ve bavulunu vermelerini rica ediyordu.

Şükûfe Nihal'den bir öykü

Aklınızda tutunuz

Gerçek bir arkadaş, iki gövdede yaşayan bir ruhtur.

Aristo

真正的朋友是两个人共有一颗心灵。

阿里斯顿

Ana-babalarımız tesadüfle, arkadaşlarımız seçimle kazanılır.

Delille

父母是不能选择的,但朋友是可选择的。

德利尔(法国)

Arkadaşlık kavun gibidir. Neden mi? Bir tane iyisini bulmak için yüzlercesini yoklarsınız da ondan.

Claude Mermet

友谊像似一只香瓜。为什么?想要一只好香瓜,就得从许多瓜中一个一个地去挑。

克劳德

Arkadaşlık, hayatın şarabıdır.

Young

友谊是生活的美酒。

扬

Arkadaşlık, kanatsız sevgidir.

Lord Byron

友谊是无翼的爱。

拜伦(英)

Senin olan her şey benim, benim olan her şey senindir.

Plautus

你的一切是我的,我的一切是你的。

普劳图斯(意)

Sözler

- deste (is.) 一束,一捆,一串,一把;把,柄,手柄: bir ~ çiçek 一束花 iskambil ~si 一副纸牌 bıçak ~si 刀把
- bahis, -si (is.) 问题,题目,议题;讨论题;谈话,交谈,闲谈,讨论,辩论,争论;打赌: ~ mevzuu 话题 ~ mevzuu olmak 成为话题,讨论 bu ~te 就这个问题 ~ açmak 开始交谈 ~e girmek (或 girişmek) 打赌
- müstesna (s.) 不同一般的,非凡的,特殊的,异常的,罕见的,例外的,超出常规的: ~ bir adam 非凡的人 bir ~ güzellik 罕见的美 ~ olarak 作为例外
- tarif (is.) 描写,描述,描绘;叙述: ~ e gelemmez (或 ~e sığmaz) 无法形容的,难以描述的,非语言所能形容的 ~ etmek 描写,叙述
- methetmek (-i) 大加夸奖,称赞不已,赞不绝口;称赞,夸奖,赞扬,颂扬
- gıpta (is.) 羡慕;嫉妒,妒忌: -e ~ etmek 羡慕
- özenmek (-e) 努力,勤奋地(做某事),卖力气,上劲,尽力,设法,力求
- zarif (s.) 优美的,优雅的,文雅的;精明的,精细的,机敏的
- sefalet (is.) 极端贫穷,赤贫: ~e düşmek (或 ~e duçar olmak) 陷入赤贫 ~ içinde yaşamak 生活贫困,受穷,过穷日子
- menakıp, -bı (is.) (古代的或讲古代事情的)传说,故事;传奇
- serpmek (nsz;-i,-e) 撒,撒开;细细地下: konfeti ~ 撒彩纸屑 Kar serpiyor. 下着小雪。

- sirayet (is.) 扩展,漫延,扩充,扩大;散布,传播: ~ etmek 扩大,扩展;传播,传到;传染到
- zevce (is.) 妻子,夫人: gözde ~ 爱妻
- ulvi (s.) 崇高的,高尚的,气度高贵的,高雅的
- vatanperverlik (is.) 爱国心,爱国精神,爱国主义,爱国
- intihap (is.) 挑选,选择
- varia (zf.) 的确,真的,实在
- kıymettar (s.) 可贵的,宝贵的,有价值的;可爱的,可亲的,亲爱的
- hassas (s.) 感情丰富的,多情的,重感情的;易受感动的,感受力强的;灵敏的: pek ~ bir çocuk 感受力强的孩子 ~ tarazi 灵敏的秤
- talakat (is.) 口才,词令,能言善辩
- fasıla (is.) 停顿,间断时间,间隔,间歇
- ziya (is.) 灯(光),烛(光)
- tetik (is.) 调查;研究;考察,检查,检验: ~ gezisi (或 seyahati) 外出巡视,去外地视察
- sarsmak (-i) 使发抖,使哆嗦;颠簸,摇晃,晃动
- esrarlı (s.) 纳闷的,需要猜度的,难以猜测的;神秘的,不可解的,捉摸不透的
- müteessir (s.) 感到伤心的,感到不愉快的;忧伤的,忧愁的,愁闷的;深受感动的,动情的: ~ etmek 使伤心,使痛心,使难过,使忧愁 ~ olmak 感到伤心,感到不愉快;忧伤,悲伤
- ihtilaçlı (çarpıntılı) (s.) 痉挛的,抽搐的,惊厥的

acıklı (s.)	悲痛,忧愁,忧伤的;悲惨的,充满悲伤痛苦的
bedbin (is.)	悲观主义者,悲观论者;悲观主义的,悲观论的
bilek (is.)	腕,手腕,腕关节: ~ damarı 脉,脉搏
pancur (is.)	护窗板,栅栏门;百叶窗
hamle (is.)	一冲,一撞,猛扑;用力: ~ler yapmak 努力,尽力 ilk ~de 首先
katlanmak (-e)	忍受,忍耐,经受住
azap (is.)	痛苦,苦难,艰难: cehennem ~ı 地狱里的痛苦,极大的痛苦
erişmek (-e;nsz)	(经过努力)获得,达到;活到,等到
müsterih (s.)	安静的,平静的,安心的,放心的
hazin (s.)	忧愁的,忧伤的,悲痛的,忧郁的: ~ bir çehre 悲伤的面容 ~ bir vefat 重大的损失 ~ manzara 凄凉的景色
kabil (s.)	可能的,可能发生的;可以的,允许的,做得到的: ~ se 如果可能(可以)
minnet (is.)	仁慈,慈悲,恩赐,恩惠;感谢,谢意,感激
zalim (s.)	残忍的,残酷(无情)的
pembe (s.)	粉红色的,(指脸色)绯红色的;白里透红的,无忧无虑的,幸福美满的,美好的
pürüz (is.)	困难,难事;障碍,阻挠: ~ temizlemek (或 ayıklamak) 除去障碍,排除困难
gaile (is.)	担心,忧虑,惦念,操心: ~ dolu hayat 充满忧虑的生活